

שמכירת קרקעות בא"י לגוי לזמן קצוב ולתועלת המוכר וכדי למנוע איסור שמיטה אין בה איסור של 'לא תחונם', ועוד ועוד. במהדורה מפוארת זו הוסיף המהדיר, נוסף לפיסוק וקיטוע ומקורות והסברים וכתורות-משנה ופתיחת ראשי תיבות ועוד ועוד, גם ליקוט של דברי המחבר על המשנה והירושלמי מסכת שביעית וביאורים וחיידושים מספריו האחרים סביב הלכות שמיטה, וכן מבוא מקיף ותוכן מפורט ומפתח רחב, לא בא כבושם הזה. כצפוי המהדיר מציין במבוא שהיתר המכירה עבר שינויים רבים במהלך השנים וגם המציאות של היום אינה זהה למה שהיה פעם, ולכן 'כבר קיבלו על עצמם שלומי אמוני ישראל החרדים לדבר ה' להחמיר בשמירת שמיטה כפשוטה'; אין זה סותר כמובן את העובדה שמבחינה הלכתית טהורה מיישב הגאון המחבר את רוב הקשיים שקיימים בהיתר, מה שמקשה עוד יותר לקבל את דברי חלק מחכמי דורנו שליט"א שהיתר המכירה אין לו על מה לסמוך. המחבר כותב בתוך דבריו (עמ' קסג במהדורה זו) 'ושמעתי שאיזה רבנים החמירו ואסרו העבודה בשביעית, ואני אומר לא מן השם הוא זה, ועל עצמו יש להחמיר אבל לא לאחרים... לעולם תראה לעצמך לתפוס כח המחמיר, ולאחרים כח המתיר'. ישר כוחו של המהדיר הרב צבי זאב הכהן פרידמן נכד המחבר, שמוציא לאור מהדורות חדשות ומתקונות של ספרי המחבר בזה אחרי זה.

אליהו הנביא בתחנה המרכזית. סיפורים בני ימינו של גילוי אליהו. אליעזר שור. ירושלים, טהירו, תשפ"ב. 233 עמ'. (story@tehiru.com)

בשנה שעברה (גיליון 238 [תמוז תשפ"א] עמ' 231) כתבתי על הספר Meeting Elijah ובו סיפורים מקסימים באנגלית על עשרות פגישות של יהודים מכל הגוונים עם אליהו הנביא שאירעו בימינו. ביניהם היה גם סיפור משפחתי על הדוד שלנו משה אלפנט ז"ל, שכשהיה ילד ונאלץ ללכת לישון רעב בליל סופת שלגים, כי לא נשארה אף פרוסת לחם בבית, הוא פגש את אליהו הנביא! היה זה סוחר בעל-עגלה שביקש לסעוד את ארוחתו בביתם המוגן-יחסית מהסערה לפני שימשיך בדרכו, ופתאום נעלם בלי להותיר סימנים, כשהוא משאיר על השולחן כיכר לחם ושני דגים מלוחים, ארוחת ערב משביעה לכל המשפחה הרעבה... הדוד משה זכר עד יומו האחרון את פניו המאירות וחיכה לפגוש אותו שוב, ואם לא זכה לזה בעולם הזה - מסתמא שזה קרה כאשר הגיע לעולם הבא לפני זמן לא רב... כשישים סיפורים מקסימים הופיעו בספר האנגלי שהוא ואני המלצתי לתרגמם ללשון הקודש, והנה הספר מונח לפנינו בעברית, מרגש עד דמע בכנותו ובתובנות שניתן לדלות ממנו. חלק מהסיפורים מתאר אירועים חסרי הסבר הגיוני, בהם דמות פלאית ולא מוכרת מתערבת במהלך העניינים, מצילה מסכנה או פותרת בעיה קשה, ונעלמת. חלק אחר כולל מקרים בהם אנשים, לעיתים מוכרים ולעיתים לא, מגיעים באופן לא מוסבר בדיוק ברגע הקריטי ומשנים את התמונה לטובה, כשהם מגלמים באותו רגע את תפקידו של אליהו הנביא. החלק השלישי כולל סיפורים בגוף ראשון של אנשים שהפכו פתאום למין 'אליהו', והגיעו באופן לא צפוי כדי לסייע לזולתם בדיוק ברגע הנכון ובמקום הנכון. כל הסיפורים בספר מתארים חוויות אמיתיות (עד כמה שהצליח המחבר לוודא) שקרו ממש סביבנו במציאות היומיומית

שלנו, והם מחזקים את הקשר בינינו לבין ריבוננו של עולם, וזו מטרת הספר המקסים הזה. יישר כוחו של הסופר והמחנך הרב אליעזר שור שממשיך לאסוף סיפורים כאלו, אנו מצפים כבר לכרך השני.

אסיא. כתב עת לרפואה, אתיקה והלכה. העורך: הרב ד"ר מרדכי הלפרין. **חוברת קנא-קנב, מרחשון תשפ"ב** [לא א-ב]. ירושלים, מכון שלזינגר, תשפ"ב. 222 עמ'.
(assia@medethics.org.il)

הגיליון החדש של 'אסיא' פותח ב'דבר העורך', שמסביר כדרכו בטוב טעם את מהלכי הקורונה לאורך השלבים השונים של המגיפה, ומסקנותיו: חיסון הילדים חיוני לבלירת השלבים הבאים שעלולים להגיע; בס"ה מערכות הבריאות בישראל קיבלו עד עתה החלטות נכונות; הקבוצות שלא נשמעו להוראות פגעו בעצמן ובאחרים; רק הקב"ה יחליט באמת על המשך מהלכי המגיפה הבלתי צפויה הזו. רק מאמר אחד בגיליון עוסק עוד בנושא הקורונה - בירור בעניין השלכה אחת של החיסונים: איך לנהוג כאשר הורה אחד מסכים לחיסון הילד והשני מתנגד. מאמר חשוב עוסק בשימוש בתרופות לשיפור הקשב והריכוז לצרכים לא רפואיים. המחבר מדגיש שהקביעה היכן עובר הגבול בין 'חולה' ו'בריא' במצבים נפשיים והתנהגותיים בעייתיים היא שאלה מסובכת הרבה יותר מאשר קביעת הגבול הזה במצבי ספק גופניים. הוא מצרף לשאלת השימוש ברפואה 'משפרת' שאינה מרפאה את שאלת ההיתר לעבור ניתוחים לצרכים אסטטיים או ליטול כדורים כדי לשפר הישגים ספורטיביים, ואפשר היה להוסיף גם את השאלה אם ההתנגדות של רופאים מסוימים לתת לנשים גולות לדחיית הווסת במצבים של 'עקרות הלכתית', מהטעם שהם לא מוכנים לתת הרמונים רק מסיבות 'הלכתיות' לנשים בריאות, היא לגיטימית או לא. בין הסיבות להתנגד עקרונית לרפואה 'משפרת' ניתן למנות את הסכנה שבכניסה לטיפול רפואי לא חיוני, את הניצול של המשאבים הטיפוליים והמחקריים למטרות שלא להן הם נועדו, את העמקת אי השיוויון בין העשירים, שהם באופן טבעי הצרכנים העיקריים של רפואה 'משפרת', לבין העניים, ועוד. יתכן שההכרעה צריכה להיעשות בעזרת שיקול כל החששות האלו מול רמת התועלת שבטיפול המשפר הנידון, ובכל אופן זהו נושא מרתק שעשוי להיות משמעותי יותר ויותר בעתיד. עוד נידון בגיליון האם יש היתר ל'לידת מים' בשבת, האם הלכתית מותר לדרוש בדיקת רקמות לטוען לירושה שהתעורר לגבי ספק, והאם קיים צורך לילד שנולד מתרומת ביצית 'להכיר תודה' לאמו הביולוגית גם לדעת הקובעים שהילדת היא האם ההלכתית, שהרי בלי הביצית לא היה נולד, ומכאן גם אם קיימת חובת הכרת הטוב כלפי המטפל הסיעודי הזר שקיבל את שכרו כדן וכד'. לענ"ד במקרה זה הפריזו המחברים בצורך ההלכתי-מוסרי להכיר טובה גם במקרה שאין לכך מקור בהלכה, והעורך שצירף לזה את סיפור הכרת הטוב של הגר"ז גוסטמן לוורדים בגינת הישיבה שלו ברחביה בגלל השיחים שהצילו את חייו בוילנא בזמן השואה, ולכן השקה אותם בעצמו כל ערב שבת, הצטרף ל'לחץ הפיסי המתון' על הקורא בעד הכרת הטוב הזו. לענ"ד הכרת הטוב בכל המקרים האלו הינה הרבה לפני משורת הדין ויש לה